
AB'DE GÜNDEM GÖÇMEN KRİZİ

03.07.2018

Deutsche Welle (28 Haziran 2018)

AB devlet ve hükümet liderleri göçmen krizini görüşmek ve çözüm üretmek amacıyla bugün ve yarın bir araya geliyor. Göçmen krizi nedeniyle AB'nin genişleme süreciyle ilgili tartışmalar ileri bir tarihe ertelendi.

AB Konseyi Başkanı Donald Tusk, zirve için liderlere gönderdiği davet mektubunda, öncelikli gündem maddesinin "Doğu ve Batı Akdeniz Göç Yolları ve göçün önlenmesi amacıyla üye devletler ve geçiş ülkelerine destek" olacağını belirtti. Toplantının gündeminde Brexit, ABD ile ilişkiler, AB savunması ve Euro bölgesi gibi maddeler de bulunuyor.

Toplantıda AB'nin genişleme süreci ve bu kapsamda Türkiye konusunda herhangi bir karar alınması beklenmiyor. AB Dışişleri Bakanlarından oluşan Genel İşler Konseyi tarafından 26 Haziran Salı günü alınan kararda, ilk kez Ankara ile katılım müzakerelerinin durduğuna vurguda bulunulup, Türkiye ile Gümrük Birliğini güncelleme gündemde olmadığı not edilmişti. Genel İşler Konseyi tarafından alınan bu kararın AB liderler zirvesi sonuç bildirgesine yansiyebileceği belirtiliyor. AB kaynakları, liderler zirvesi sonuç bildirgesine yansımasa bile Genel İşler Konseyi tarafından alınan kararın AB'nin Türkiye konusundaki resmi tutumunu yansıttığına işaret ediyorlar.

AB'nin Türkiyedeki Suriyeli sığınmacılara taahhüt ettiği ikinci 3 milyar euroluk yardım konusundaki İtalyan blokajının kalkıp kalkmayacağı ise henüz netlik kazanmış değil. İtalyanların blokajı kaldıracaklarına dair sinyal verdikleri belirtilmekle birlikte, konunun yarınki sonuç bildirgesine yansıyor yansımayacağı bilinmiyor. Türkiye'ye sığınmacılar konusunda verilecek yardım konusu gelecek hafta Avrupa Parlamentosunun Strasbourgda düzenlenecek genel kurul oturumlarında da gündeme gelecek.

Sığınmacı krizi

Kısaca AB Konseyi toplantısı olarak bilinen liderler zirvesinin öncelikli gündem maddesi ise son haftalarda Avrupa'da en çok konuşulan konu olan göçmen krizi olacak. AB ülkeleri, krizin yönetimi konusunda aralarında anlaşamıyor. Aşırı sağcıların koalisyon ortağı olduğu İtalya ve Avusturya ile Orta Avrupa ülkeleri AB topraklarına giriş yapan sığınmacıların mevcut şartlarda paylaşımına karşı çıkıyorlar. İtalya'nın aşırı sağcı İçişleri Bakanı Matteo Salvini, uluslararası denizcilik hukukunu da çiğneyerek İtalyan limanlarına yanaşmak isteyen göçmen teknelerini geri püskürtüyor. İtalya ve Yunanistan göçmen krizine karşı AB'den yeterince dayanışma görmedikleri ve yalnız bırakıldıklarını söylüyorlar.

Ülkesi 1 Temmuz 2018 tarihinde altı aylığına AB dönem başkanlığını devralacak Avusturya ise sığınmacıların AB toprakları yerine Kuzey Afrika ve AB üyesi olmayan Balkan ülkelerinde, kimi çevreler tarafından "toplama kampları" olarak adlandırılan özel merkezlerde toplanıp, dosyalarının orada incelenmesini savunuyor. Afrika ülkeleri bu öneriye sıcak bakmadıklarından gerçekleşmesi zor görünüyor. İnsan hakları savunucuları da bu tür merkezlerin sorunu çözmeyeceğini, göçmenleri daha tehlikeli yollara sürükleyeceğini ve insan kaçakçılığı mafyasını güçlendireceğini söylüyorlar. Bu merkezlerin hangi bayrak altında ve hangi hukuksal statüyle işletileceği de bir başka sorun olarak gösterilmekte.

Ara çözüm arayışında olan Fransa ve İspanya ise bu tür merkezlerin AB topraklarında açılmasını öneriyor. Ancak merkezlerin hangi AB kentlerinde açılacağı konusunda görüş birliği sağlanamıyor. Ayrıca, sağlansa dahi Orta ve Kuzey Avrupa ülkeleri AB'nin Akdeniz limanlarına yanaşan gemi ve teknelerdeki göçmenleri kota sistemine göre ülkelerine almaya sıcak bakmıyor. Kısaca Visegrad ülkeleri olarak anılan Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya göçmen ama özellikle de "Müslüman göçmen" istemiyor. Romanya da son zamanlarda bu gruba destek çıkmakta. Macar lider Viktor Orban her fırsatta "İslam Avrupa medeniyetinin parçası olamaz" diyor.

AB'nin lokomotif gücü olan Almanya ve Fransa'da da iktidardaki parti ve liderler iç siyasette aşırı sağcı ve milliyetçi partilerin baskısı altında. Almanya'da koalisyon ortağı CSU'nun lideri ve İçişleri Bakanı Horst Seehofer Başbakan Angela Merkel'in "cömert" olduğunu söylediği sığınmacı politikasına karşı çıkıyor ve hükümeti düşürmekle tehdit ediyor. Bugün ve yarınki AB zirvesinden çıkacak sonuç bu nedenle Merkel açısından hayati öneme sahip. Fransa'da Mayıs 2017'de AB yanlısı ve liberal bir program temelinde seçilen Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron da Fransız sağ ve aşırı sağının baskısı altında. Macron bir yandan İtalya'yı göçmenler konusunda "Avrupalı" davranmamakla suçlarken, Fransa'da parlamento geçtiğimiz günlerde göç ve iltica yasasını sağ, aşırı sağ ve popülistlerin istediği yönde olağanüstü sertleştiren yeni bir yasaya imza attı.

Göç yüzde 95 azalttı

Uzmanlar bu nedenlegöç krizi adı altında yaşananların esasen bir "siyasi kriz" olduğu görüşünde. Aşırı sağcı, milliyetçi, popülist ve AB karşıtı siyasi hareketlerin yükselişte ve hatta iktidarda olmasıyla "liberal ve liberal olmayan demokrasiler" şeklinde ikiye bölünen AB'nin göçmen kriziyle mücadele konusunda anlaşabildiği tek somut nokta ise AB sınır polisi FRONTEX'in elindeki imkanların kuvvetlendirilmesi.

Rakamlara bakıldığında ise bambaşka bir tablo ortaya çıkmakta. Göçmen krizinin doruğa yükseldiği sonbahar 2015'ten bu yana büyük ölçüde Türkiye ile varılan anlaşma sayesinde AB sınırlarına kaçak giriş oranında yüzde 95 düşüş kaydedildi. Uluslararası Göç Ofisi'ne göre 2018'in

ilk 16 haftasında AB'ye denizden sadece 18 bin 939 göçmen ulaşabildi. Bu rakam 2016'da 205 bin 613, 2017'de ise 44 bin 58 olarak kaydedilmişti. AB genelinde 2017'de 538 bin üçüncü ülke vatandaşına "ilticacı" statüsü verildi. Bu statüyü alanların 175 bin 800'ünü Suriye uyruklular oluşturuyor.

Kayhan Karaca / Strasbourg

© Deutsche Welle Türkçe

Kaynak/Source: